

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Helpende zorg in het mbo: 'Onder de loep'

Kuiken, F.

Publication date

2011

Document Version

Final published version

Published in

Les

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Kuiken, F. (2011). Helpende zorg in het mbo: 'Onder de loep'. *Les*, 29(169), 31.
http://les.boomtijdschriften.nl/artikelen/LE-28-169-11_Helpende%20zorg%20in%20het%20mbo.html

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Onder de loep

Helpende zorg in het mbo

Op 14 december 2010 promoveerde Marja van Knippenberg aan de Universiteit van Tilburg op de dissertatie

NEDERLANDS IN HET MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS.

EEN CASESTUDY IN DE OPLEIDING HELPENDE ZORG.

Het proefschrift bevestigt volledig wat we de afgelopen jaren hebben kunnen horen over het gebrekkige taalvaardigheidsonderwijs in het mbo.

Ironisch genoeg blijft na het lezen van het proefschrift vooral de gedachte over dat als er één opleiding is waar helpende zorg is geboden, dat het mbo is.

Nu kan bij het onderzoek de kanttekening worden geplaatst dat het hier ‘slechts’ om een casestudy gaat, maar afgaand op eerdere publicaties vrees ik dat het onderzochte ROC model staat voor veel andere mbo-instellingen. Wat zijn namelijk de belangrijkste bevindingen uit het onderzoek?

- 1 In tegenstelling tot een beleid dat zowel van bovenaf als van onderaf wordt vormgegeven, is het gevoerde taalbeleid voornamelijk top-down gericht.
- 2 De eis van de instelling om op school Nederlands te spreken blijkt in de praktijk vooral een symptoom van symboolpolitiek.
- 3 Ondanks het belang van een doorlopend curriculum lopen cursisten tegen barrières op die een goede doorstroming belemmeren.
- 4 Bij geïntegreerde trajecten ligt het accent te eenzijdig op de doelgerichte taalvaardigheid, wat ten koste gaat van de ontwikkeling van de algemene taalvaardigheid (tot eenzelfde conclusie kwam Eline Raaphorst in haar in 2007 gepubliceerde proefschrift).
- 5 Bij de invoering van geïntegreerde trajecten en taalgericht vakonderwijs gaat het om dusdanig ingrijpende veranderingen dat die alleen kans van slagen hebben als ze gekoppeld zijn aan een goede implementatie en een gedegen voorbereiding van docenten.

Gedateerd?

Een tweede kanttekening die genoemd zou kunnen worden is dat het onderzoek in 2006–2007 heeft plaatsgevonden en dat er sinds die tijd belangrijke veranderingen in het mbo hebben plaatsgevonden. Zo is met ingang van afgelopen schooljaar Nederlands weer als examenvak in het mbo opgenomen. Van Knippenberg noemt dit ook als een belangrijke verbetering waarmee het Nederlands weer een formele positie heeft gekregen binnen de kwalificatie-eisen van het mbo. Maar tegelijkertijd spreekt zij daarbij de waarschuwing uit dat het formele curriculum niet doorslaggevend is voor de kwaliteit van het onderwijsproces. Dat zijn vooral de kennis en cognities van do-

centen. De vraag die dan meteen opdoemt is welke rol de initiële opleidingen daarbij spelen?

In de aanbevelingen die aan het eind van het proefschrift worden gedaan zinspeelt de onderzoekster op die vraag. Zo moet volgens haar het onderwijs voldoende recht doen aan de verschillende behoeften van de meertalige studenten; moeten docenten beschikken over voldoende kwaliteiten op het terrein van tweedetaaldidactiek; moeten vakdocenten bewust worden gemaakt van hun rol bij de taalontwikkeling van studenten; en moeten taalcompetenties deel uitmaken van de bekwaamheidseisen van docenten. Zonder dit expliciet te zeggen komen al deze

aanbevelingen erop neer dat de inhoud en de kwaliteit van de lerarenopleidingen moet veranderen, maar heeft de promovenda dat ook zo bedoeld? Als lid van de promotiecommissie had ik het voorrecht om haar die vraag tijdens de verdediging te kunnen stellen. Haar antwoord luidde bevestigend. Hora est!

Folkert Kuiken

Referentie

Marja van Knippenberg (2010, NEDERLANDS IN HET MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS. EEN CASESTUDY IN DE OPLEIDING HELPENDE ZORG. Dissertatie Universiteit van Tilburg. Delft: Eburon.